

Bölüm 8

AİLE DANIŞMANLIĞINDA POSTMODERN YAKLAŞIMLAR

Suna TARKOÇIN¹
Oğuz EMRE²
Ayşegül ULUTAŞ³

1.GİRİŞ

Aile kavramı ile ilgili farklı kültürlerde farklı tanımlamalar yapılmış olup her kültürde bulunan sosyal bir kurumdur. Aile, bireylerin birbirlerine biyolojik ve psikolojik olarak bağlı; birbiriyle geçmiş, duygusal ve ekonomik bağları olan, bir birlerini aynı ev ortamının bir üyesi olarak kabul eden kişilerdir (Özabacı ve Erkan, 2017; Demirbilek, 2016; Gladding, 2002).

“Aile danışmanlığı ise, ailenin kendi muhitinde ve toplum içinde uyumlu yaşayabilmesi hedefine yönelik olarak ciddi iktisadi ve psiko-sosyal sorunların varlığı durumunda aile fertlerine dönük sosyal hizmetler çerçevesinde sosyal meslek elemanları (sosyal psikolog, sosyal pedagog, sosyal hizmet uzmanı, aile danışmanı ve din adamı vb.) tarafından sunulan profesyonel danışmanlık hizmetleridir” (Seyyar ve Genç, 2010, s.20).

Ailedeki davranış örüntülerini ele alan aile danışmanlığı ailenin yapısını anlamayı amaçlamaktadır. Aileyi anlamaya çalışırken aileyi iyileştirmeye de çalışmaktadır. Aile danışmanlığı ailedeki değişimi sağlamak için aile bireylerini ele alarak onları geliştirmeyi amaçlamaktadır (Akçabozan ve Hatipoğlu Sümer, 2016; Goldenberg ve Goldenberg, 2013). Aile danışmanlığında ortaya atılan ilk yaklaşımlarda hedef bireyin davranışını değiştirmek olmuştur ve ilk yaklaşımlar bireyde ortaya çıkan sorunların nedenlerini yine bireylerin kişilik yapısında aramışlardır. Aile danışmanlığı aile de yaşayan kişilerin sorunlarını çözmeye çalışırken onların bir birleriyle etkileşimlerini incelemektedir. Aile bireyleri arasında ortaya çıkan etkileşimin var olan soruna katkısını değerlendirebilmek için aile danışmanlığı kavramı ortaya çıkmıştır (akt.Demirbilek, 2016; Turan, 1999). Aile danışmanlığı

¹ Bingöl Üniversitesi, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri, E-mail: sunatarkocin@bingol.edu.tr

² İnönü Üniversitesi, Çocuk Gelişimi, Bölümü, E-mail: oguz.emre@inonu.edu.tr

³ İnönü Üniversitesi, Çocuk Gelişimi, Bölümü, E-mail: aysegul.ulutas@inonu.edu.tr

KAYNAKÇA

- Akçabozan, N.B. & Hatipoğlu Sümer, Z. (2016). Adler Yaklaşımında Aile Danışmanlığı. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*. Cilt:6. Sayı: 46. Sayfa:87-101.
- Corey, G. (2015). *Psikolojik Danışma Kuram ve Uygulamaları* (T.Ergene, Çeviren). Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Çekici, F. (2018). Öyküsel Terapi. (Editörler: Karataş, Z. & Yavuzer, Y.) *Psikolojik Danışma ve Psikoterapi Kuramları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, H. (2017). Psikoterapide Yeni Soluk: Öyküsel Terapi. *Kafkas Üniversitesi, e – Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), Nisan 2017
- Coşgun İlgar, S. & İlgar, Z. (2018). Öyküsel Terapi ve Psikolojik Danışmada Kullanımı. *Turkish Studies Educational Sciences*. Vol:13/18.p.939-954.
- Demirbilek M. (2016). Aile Danışmanlığı: Bir Uygulama Örneđi. *TJFM&PC*, 2016;10 (2):109-120. DOI: 10.5455/tjfmpe.205930
- Dođan, S. (1999). Çözüm - Odaklı Kısa Süreli Terapi: Kuramsal Bir İnceleme. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. Cilt: II. Sayı: 12
- Goldenberg, H. & Goldenberg, I. (2013). *Family therapy: An overview*. Cengage Learning.
- Gladding, S.T. (2002). *Family Therapy History, Theory and Practice*. (3.ed). MerrillPrenticeHall.
- Gündođdu, R. (2018). Çözüm Odaklı Terapi (Editörler: Karataş, Z. & Yavuzer, Y.) *Psikolojik Danışma ve Psikoterapi Kuramları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güner, O. (2014). Çözüm Bende Saklı! Çözüm Odaklı Terapi Yöntemi ve Çocuk ve Gençlerde Kullanımı. 3.Baskı. Ankara: Efil Yayınevi.
- Kacur M, Atak M. Üniversite öğrencilerinin sorunları ve sorunlarla başetme yolları: Erciyes Üniversitesi örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2011; 31:273-297.
- Kararımkar, Ö., & Siviş, R. (2008). Modernizmden Postmodernizme Geçiş ve Pozitif Psikoloji. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), s. 102-115.
- Kararımkar, Ö. & Bugay, A. (2010). Postmodern Diyalog: Öyküsel Psikolojik Danışma. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*. 4(33), 24-36
- Minuchin, S., Lee, W.Y. & Simon, G.M. (2006). *Mastering Family Therapy*. 2th edition. New Jersey: John Wiley&SoncInc.
- Nazlı, S. (2016). *Aile Danışmanlığı*. 12.Baskı. Anı Yayıncılık. Ankara.
- Nichols, M.P. (2013). *Aile Terapisi Kavramlar ve Yöntemler*. (O.,Gündüz;Çeviren). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Nichols, M. & Schwartz, R. (1998). *Family Therapy*. Foreword by Salvador Minuchin. 4th edition. Boston: Allynand Bacon.
- Özabacı, N. & Erkan, Z. (2017). *Aile Danışmanlığı Kuram ve Uygulamalara Genel Bir Bakış*. 3.Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Payne, M. (2006). *Narrative Therapy: An İntroduction For Counsellors*. Sage Publication.
- Sarı, T. (2015). *Aile Danışmanlığının Engelli Çocuk Annelerindeki Anksiyete, Depresyon Ve Stres Düzeylerine Etkisi*. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi. Aile Hekimliği Anabilim Dalı. Uzmanlık Tezi. Erzurum.
- Seyyar, A. & Genç, Y. (2010). *Sosyal Hizmet Terimleri* (Ansiklopedik “Sosyal Pedagojik Çalışma” Sözlüğü). Sakarya:Sakarya Yayıncılık.
- Teater, B. (2015). *Sosyal Hizmet Kuram ve Yöntemleri Uygulama İçin Bir Giriş*. (A.Karatay: çeviri editörü). Ankara: Nika Yayınevi.
- Turan N. (1999). *Sosyal kişisel çalışma: birey ve aile için sosyal hizmet*. Duyan V, editör. 2. baskı. Ankara: Aydınlar Matbaası.
- Yıldız, Y. ,Uçar, S.,Baştemur, Ş. & Dursun Bilgin, M. (2017). Modern Aile Terapilerinden Postmodern Aile Terapilerine Geçiş. *Journal of Strategic Research in Social Science*. 3 (1). 81-94
- TDK(2018)http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5ccd83ce831f38.42394147 (04.05.2019 tarihinde alınmıştır)